

Sygn. akt III KK 278/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSN Józef Szewczyk (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Włostowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **S. S.**

skazanej z art. 226 § 1 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 sierpnia 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
korzyść skazanej

od wyroku Sądu Okręgowego w R.

z dnia 11 marca 2016 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w R.

z dnia 21 września 2015 r.

**uchyla zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w R. w części
utrzymującej w mocy wyrok Sądu Rejonowego w R. w zakresie
wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec
oskarżonej S. S. (pkt IX części dyspozytywnej wyroku Sądu
Rejonowego) i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi**

Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w R. oskarżył S. S. o to, że:

1. w dniu 24 stycznia 2013 r. w miejscowości P., gm. P., pow. R., znieważyla słowami powszechnie uznanymi za obelżywe funkcjonariuszy Policji asp. A. J., mł. asp. M. G., mł. asp. R. Z. oraz st. sierż. P. W. podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych, tj. o czyn z art. 226 § 1 k.k.;
2. w dniu 24 stycznia 2013 r. w miejscowości P., gm. P., pow. R., używając przemocy w postaci uderzania kijem, szarpania za odzież oraz odpychania rękami zmuszała funkcjonariuszy Policji asp. A. J. oraz mł. asp. M. G. do zaniechania czynności prawnej polegającej na zatrzymaniu na podstawie listu gończego Z. S., tj. o czyn z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 21 września 2015 r., sygn. akt VIII K .../13, Sąd Rejonowy w R., orzekając w sprawie Z. S., S. S., R. S. i Sy. S., uznał S. S. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu z art. 226 § 1 k.k. i za to skazał ją na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz czynu z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to skazał ją na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej S. S. karę łączną roku pozbawienia wolności. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 2 lat próby. Na podstawie art. 71 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. orzekł wobec oskarżonej karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych po 10 zł każda.

Powyższy wyrok w całości na korzyść wszystkich oskarżonych, w tym również oskarżonej S. S., zaskarżył obrońca zarzucając:

- I. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k., poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny wyjaśnień oskarżonych polegającej na:
 1. bezpodstawnym uznaniu, że wyjaśnienia te nie są wiarygodne i stanowią one jedynie przyjętą linię obrony w sytuacji, gdy są one spójne, konsekwentne i wiarygodne;

2. bezpodstawnym uznaniu, że zeznania świadków - funkcjonariuszy Policji - są spójne i logiczne w sytuacji, gdy występujące w nich różnice, co do opisu przebiegu zdarzenia nie wynikają z jego dynamiki a z faktu, iż dokonując czynności przekroczyli uprawnienia i użyli niewspółmiernych środków do zaistniałej sytuacji;

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na uznaniu, iż oskarżeni S.S., R. S. i Sy. S. popełnili zarzucane im czyny, podczas gdy zebrane w sprawie obiektywne dowody nie świadczą o ich winie.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Wyrokiem z dnia 11 marca 2016 r., sygn. akt V Ka .../16, Sąd Okręgowy w R. zaskarżony wyrok wobec oskarżonej zmienił w ten tylko sposób, że uchylił orzeczoną względem S. S. karę grzywny.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść S. S. w części dotyczącej utrzymania w mocy orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności wniósł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, który na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k., zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na tym, że Sąd Okręgowy w R., rozpoznając apelację obrońcy oskarżonej, niezależnie od granic zaskarżenia, podniesionych zarzutów i wpływu uchybienia na treść orzeczenia, nie przekroczył z urzędu granic środka odwoławczego i utrzymał w mocy rażąco niesprawiedliwe orzeczenie Sądu Rejonowego w R., które zapadło z rażącym naruszeniem prawa karnego materialnego, tj. art. 86 § 1 k.k., polegającym na orzeczeniu na podstawie tego przepisu, za przypisane oskarżonej przestępstwa opisane w pkt VII i VIII części dyspozytywnej wyroku, kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze przekraczającym górną granicę sumy kar jednostkowych orzeczonych za poszczególne przestępstwa.

W konkluzji skarżący Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna.

Zgodnie z art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 15 kwietnia 2016 r.) na sąd odwoławczy ustawodawca nałożył obowiązek zbadania sprawy pod względem merytorycznym i prawnym nie tylko w granicach środka odwoławczego, ale także z urzędu niezależnie od tych granic - w celu stwierdzenia, czy nie zachodzi oczywista niesprawiedliwość wyroku, a w szczególności czy nie zachodzi potrzeba orzeczenia na korzyść oskarżonego i to na każdej z podstaw określonych w art. 438 k.p.k.

W niniejszej sprawie Sąd I instancji wyrokiem z dnia 21 września 2015 r. orzekł w stosunku do S. S. za przestępstwa z art. 226 § 1 k.k. oraz z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. odpowiednio kary 4 miesięcy i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną roku pozbawienia wolności. Tymczasem zgodnie z przepisem art. 86 § 1 k.k., sąd wymierza karę łączną pozbawienia wolności w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. W konsekwencji wymierzona skazanej S. S. kara łączna pozbawienia wolności nie mogła być niższa niż 6 miesięcy i wyższa niż 10 miesięcy.

Trafnie zatem zauważa skarżący Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, że Sąd Rejonowy w R., wymierzając oskarżonej karę łączną roku pozbawienia wolności, orzekł ją z przekroczeniem górnej granicy określonej art. 86 § 1 k.k. Postępując w ten sposób, Sąd dopuścił się rażącej obrazy powołanego przepisu, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Okręgowy w R., rozpoznając apelację obrońcy oskarżonej jedynie w granicach podniesionych zarzutów, nie dostrzegł powyższego uchybienia i w zakresie dotyczącym orzeczonej wobec S. S. kary łącznej pozbawienia wolności, wyrok Sądu Rejonowego w R. utrzymał w mocy.

Postępując w ten sposób, Sąd Okręgowy w R. rażąco naruszył dyspozycję art. 433 § 1 k.p.k. i art. 440 k.p.k., co miało istotny wpływ na treść orzeczenia, doprowadziło bowiem do utrzymania w mocy orzeczenia rażąco niesprawiedliwego, zapadłego z obrażą art. 86 § 1 k.k.

Z powyższych powodów Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Okręgowego w R. z dnia 11 marca 2016 r. w zaskarżonej kasacją części i sprawę w tym zakresie przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

eb